

POSTANOWIENIE

Dnia 15 listopada 2016 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Józef Wąsik
Sędziowie:	SSA Regina Kurek SSA Andrzej Struzik (spr.)
Protokolant:	st.sekr.sądowy Katarzyna Wilczura

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 listopada 2016 r. w Krakowie

sprawy z wniosku (...) w likwidacji z siedzibą

w W.(Szwajcaria)

przy uczestnictwie (...) Spółki Akcyjnej w K.

o stwierdzenie wykonalności zagranicznego wyroku sądu polubownego

p o s t a n a w i a:

1. oddalić wniosek;

2. zasądzić od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem kosztów postępowania.

SSA Regina Kurek SSA Józef Wąsik SSA Andrzej Struzik

I ACo 21/16

UZASADNIENIE

(...) w likwidacji z siedzibą w W. w Szwajcarii domagał się stwierdzenia wykonalności poprzez nadanie klauzuli wykonalności wyrokowi sądu polubownego ad hoc z dnia 23 października 2014 r. wydanemu w Z. w zakresie obowiązku zapłaty przez (...) S.A. w K. na rzecz wnioskodawcy kwot wskazanych w punktach 1, 2 i 4 sentencji tego wyroku, zobowiązania komornika do przeliczenia tych kwot na walutę polską, doręczenia tego wyroku wraz z klauzulą wykonalności oraz zasądzenia kosztów postępowania.

Uzasadniając powyższy wniosek wnioskodawca wskazał, że wyrokiem z dnia 23 października 2014 roku, wydanym w Z. w Szwajcarii powołany ad hoc Sąd Polubowny zasądził od pozwanej (...) S.A. na rzecz powoda (...) w likwidacji z siedzibą w W. kwotę 218.519,06 euro z odsetkami za opóźnienie w zapłacie od bliżej wymienionych części tej kwoty od różnych dat, tytułem wynagrodzenia za usługi świadczone przez powoda na rzecz pozwanej, kwotę 94.707,45 franków szwajcarskich tytułem zwrotu kosztów postępowania arbitrażowego i kwotę 32.900 franków szwajcarskich

tytułem odszkodowania. Rozstrzygnięty spór dotyczył umowy zawartej przez strony w dniu 30 listopada 2003 roku dotyczącej świadczenia przez wnioskodawcę (...) na rzecz uczestniczki (...) S.A. usług pośrednictwa przy transferach piłkarzy oraz rozliczenia wcześniejszych wzajemnych należności, a uczestniczka dotychczas nie uiściła żadnych kwot zasądzonych tym wyrokiem. Do wniosku został dołączony odpis wyroku Sądu Polubownego z dnia 23 października 2014 r. poświadczony przez szwajcarskiego notariusza z zgodność z oryginałem i opatrzona apostille oraz kserokopia umowy z dnia 30 listopada 2003 r.

Na wezwanie sądu, wystosowane do wnioskodawcy po wyznaczeniu rozprawy i doręczeniu odpisu wniosku uczestniczce, wnioskodawca ostatecznie przedstawił oryginał wyroku Sądu Polubownego, nie przedstawił natomiast oryginału ani uwierzytelnionego odpisu umowy prezentując stanowisko, że nie jest to konieczne, gdyż fakt istnienia zapisu na sąd polubowny może wykazywać także innymi środkami dowodowymi. Wnioskodawca podnosił, że pierwotnie wyznaczony w umowie do rozstrzygnięcia sporów sąd polubowny przy (...) (Izba do Spraw Rozwiązywania Sporów) uznał się za niewłaściwy, co spowodowało powołanie, zgodnie z prawem szwajcarskim, sądu polubownego ad hoc, ten zaś postanowieniem z dnia 14 listopada 2011 r. orzekł o swej właściwości do rozpoznania sporu, natomiast uczestnik nie skorzystał z możliwości zaskarżenia tego postanowienia do sądu państwowego, tracąc przez to możliwość kwestionowania właściwości sądu polubownego w niniejszym postępowaniu.

Uczestniczka wnosiła o oddalenie wniosku i zasądzenie kosztów postępowania, zarzucając w pierwszej kolejności, że wnioskodawca nie przedłożył oryginału ani urzędowo poświadczonego odpisu zapisu na sąd polubowny, co stanowi brak merytoryczny skutkujący oddaleniem wniosku. Uczestniczka przeczyła też istnieniu zapisu na sąd polubowny twierdząc, że organy działające przy (...), które były wskazane w zapisie powoływanym przez wnioskodawcę, nie mają statusu sądów polubownych, a nawet gdyby taki ich status uznać, to nieprzyjęcie przez te organy sporu do rozpoznania spowodowało utratę mocy zapisu na sąd polubowny. Z ostrożności procesowej uczestniczka podniosła też zarzut spełnienia świadczenia w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie zastosowanie znajdują postanowienia Konwencji o uznawaniu i wykonywaniu zagranicznych orzeczeń arbitrażowych sporządzonej w N. dnia 10 czerwca 1958 roku (określanej dalej jako Konwencja nowojorska), jako że orzeczenia arbitrażowe, których uznania i stwierdzenia wykonalności domaga się wnioskodawczyni, zostały wydane na obszarze Szwajcarii. W konsekwencji art. I ust. 1 Konwencji nowojorskiej przesądza jej stosowanie i powoduje, że jej postanowienia wyprzedzają przepisy kodeksu postępowania cywilnego.

Art. II Konwencji nowojorskiej stawia wymóg poddania sporu arbitrażowi w umowie pisemnej, a zgodnie z art. IV tej Konwencji przedłożenie oryginału lub należyście uwierzytelnionego odpisu takiej umowy stanowi konieczny warunek uzyskania uznania lub wykonalności orzeczenia arbitrażowego. Za utrwalone w orzecznictwie sądów polskich można uznać stanowisko, że przedłożenie przez stronę ubiegającą się o uznanie lub stwierdzenie wykonalności wyroku zagranicznego sądu arbitrażowego pisemnej umowy obejmującej zapis na sąd polubowny stanowi wymaganie formalne wniosku, a jej nieprzedłożenie powoduje zastosowanie przepisu art. 130 § 1 k.p.c. (tak m.in. Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 listopada 2004 r. III CK 510/03, w postanowieniu z 23 stycznia 2013 r. I CSK 186/13, w postanowieniu z dnia 25 maja 2016 r. V CSK 257/15). Niemniej jednak w sytuacji, gdy wnioskowi przed wezwaniem o uzupełnienie tego braku nadano bieg (doręczono odpis wniosku uczestnikowi i wyznaczono rozprawę), zastosowanie art. 130 § 2 k.p.c. nie jest możliwe. Stąd sąd rozpoznał wniosek merytorycznie.

Przedłożenie oryginału lub należyście uwierzytelnionego odpisu zapisu na zagraniczny sąd polubowny stanowi wymaganie formalne wniosku i przesłankę stwierdzenia wykonalności orzeczenia tego sądu na podstawie Konwencji nowojorskiej. Tak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 3 listopada 2004 r. III CK 510/03, a następnie zaakceptował to stanowisko w postanowieniu z dnia 23 stycznia 2013 r. I CSK 186/12 i postanowieniu z dnia 25 maja 2016 r. V CSK 257/15. W konsekwencji nieprzedłożenie oryginału lub należyście uwierzytelnionego odpisu zapisu na sąd polubowny prowadzi do oddalenia wniosku. Na taki skutek wskazuje brzmienie art. IV ust. 1 Konwencji nowojorskiej, który stanowi, że: „aby uzyskać uznanie i wykonalność – wspomniane w artykule poprzednim – strona

żądatacą uznania i wykonania powinna wraz z żądaniem przedłożyć (...) oryginał wspomnianej w art. II umowy lub należycie uwierzytelniony jej odpis.” Z tego sformułowania wyraźnie wynika, że bez przedłożenia oryginału lub należycie uwierzytelnionego odpisu umowy o poddaniu sporu arbitrażowi, uzyskać uznania lub wykonalności takiego wyroku nie można. Przepis art. VII ust. 1 Konwencji nowojorskiej zezwala wprawdzie na stosowanie w tym przedmiocie prawa krajowego, o ile zawiera ono regulację względniejszą dla strony ubiegającej się o uznanie lub wykonanie orzeczenia arbitrażowego, jednak przepis art. 1213 § 1 k.p.c. zawiera w tym przedmiocie wymóg taki sam, jak art. IV ust. 1 lit. b Konwencji (...).

W orzecznictwie pojawia się także bardziej liberalna koncepcja stosowania przepisu art. IV ust. 1 lit b Konwencji nowojorskiej, jak na przykład w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 13 września 2012 r. V CSK 323/11). Zauważyć jednak trzeba, że postanowienie to zapadło w sprawie, gdzie wymagana umowa pisemna została zawarta poprzez korespondencję e-mailową stron, dopuszczalną stosownie do powszechnie przyjmowanej wykładni art. II ust. 2 Konwencji nowojorskiej, a zatem w sytuacji, gdy oryginał lub uwierzytelniony odpis umowy w ścisłym tego słowa znaczeniu nie istnieje, a można mówić tylko o pisemnym utrwaleniu jej treści poprzez sporządzenie stosownych wydruków. Odstępuje się też od wyżej powoływanego wymogu, gdy uczestnik – pozwany przed sądem polubownym – podjął w postępowaniu arbitrażowym obronę merytoryczną i nie kwestionował właściwości sądu polubownego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2015 r. V CSK 672/13). W rozpoznawanej sprawie sytuacja taka nie miała miejsca, gdyż już z samych twierdzeń wnioskodawcy zawartych w piśmie procesowym z dnia 20 czerwca 2016 r., jak też z treści uzasadnienia wyroku arbitrażowego wynika, że uczestniczka kwestionowała właściwość sądu polubownego powołanego ad hoc do rozpoznania sprawy, jakkolwiek nie skorzystała następnie z odwołania do sądu państwowego. Z uzasadnienia wyroku arbitrażowego jednoznacznie też wynika, że uczestniczka swą obronę przed sądem polubownym ograniczyła do kwestii formalnych, a to podważania właściwości sądu polubownego, nie wdając się w spór co do istoty sprawy. W takiej sytuacji nie można zatem przyjąć, że zbędnym było spełnienie jednoznacznie określonego wymogu wynikającego z art. IV ust. 1 lit. b Konwencji nowojorskiej.

Dokonując wykładni przepisów Konwencji nowojorskiej, jak też przepisów kodeksu postępowania cywilnego dotyczących sądu polubownego zawsze trzeba mieć na uwadze, że prawo do sądu jest gwarantowane przez art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, a także przez art. 6 Europejskiej konwencji praw człowieka i podstawowych wolności. Sądem w rozumieniu tych przepisów jest tylko sąd państwowy. Strony, poddając swój spór pod rozstrzygnięcie sądu polubownego w istotny sposób ograniczają swe prawo do sądu. Stąd wykładnia przepisów stanowiących o poddaniu sporów arbitrażowi musi być bardzo ostrożna, ażeby nie doprowadzić do naruszenia tego prawa.

Z powyższych przyczyn, wobec niespełnienia wymogu z art. IV ust. 1 Konwencji nowojorskiej, Sąd Apelacyjny wniosek oddalił.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 w zw. z art. 1213¹ § 2 i z art. 391 § 1 k.p.c. zasądając od wnioskodawcy, jako przegrywającego sprawę, na rzecz uczestniczki kwotę odpowiadającej stawki określonej przez przepis § 8 ust. 1 pkt 14 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 in fine rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie przyjmując, że wobec treści przepisu art. 1214 § 2 k.p.c. zastosowanie znajduje stawka wynagrodzenia przewidziana dla spraw o nadanie klauzuli wykonalności podwyższona do minimalnej stawki przewidzianej za czynności w postępowaniu apelacyjnym.

SSA Andrzej Struzik SSA Józef Wąsik SSA Regina Kurek